

19-10-2000

• Bij graafwerkzaamheden in het Chassépark is onverwacht een bastion blootgelegd. Het gaat waarschijnlijk om het oudste bastion van Nederland. FOTO JOHAN VAN GURP

‘Het oudste bastion van Nederland’ blootgelegd

Van onze verslaggever

BREDA – Nogal onverwacht is tijdens de werkzaamheden in het Chassépark in Breda de ruïne gevonden van wat mogelijk het oudste bastion van Nederland is. Het bastion heeft deel uitgemaakt van de omwalling die in de zestiende eeuw is aangelegd door Hendrik III van Nassau.

Bastions staken uit de oude vestingwal waar ze ruimte boden aan onder meer geschut. Ze werden vaak gebruikt om ‘dode hoeken’ in de verdediging weg te werken. De kanonnen op het bastion konden langs de muur op de

aanstormende vijand schieten, iets wat vanaf de wal zelf niet mogelijk was.

Volgens stadsarcheoloog G. Van De Eijnde is de vondst van grote cultuur-historische waarde en burgemeester en wethouders zijn ook doordrongen van het belang van het teruggevonden vestingwerk. Na archeologisch onderzoek wordt het grootste deel van het vestingwerk dan ook weer intact onder de grond gestopt.

De ruïne maakt deel uit van de derde stadsomwalling van Breda die is aangelegd door Hendrik III van Nassau tussen 1530 en 1540. Volgens Van De Eijnde gaat het hier om het oudste voorbeeld

van moderne vestingbouw in Nederland. Het idee voor deze verdedigingswerken kwam uit Italië.

In de zestiende eeuw kwam het gebruik van buskruit en geschut steeds meer in zwang bij de belegeraars van steden en vestingen. De oude, stenen stadsmuren konden geen bescherming meer bieden tegen de vuurkracht van de nieuwe wapens en dus werd er naar alternatieve verdedigingswerken gezocht. In plaats van stenen muren kwamen er aarden wallen die de inslag van de projectielen beter konden verwerken. De bastions, ook een innovatie, werden gebruikt voor de kanonnen van de belegerden om de

aanvallers van de wal te schieten. De Bredase stadsarcheologen hebben lang het vermoeden gehad dat er zich bastions onder de bodem bevonden, maar waar ze lagen is tot nu toe nooit duidelijk geworden. Van De Eijnde: „We hebben maar twee oude kaarten van de omwalling en die blinken niet uit in nauwkeurigheid. In 1997 hebben we nog met radar gezocht maar we vonden van alles behalve een bastion.”

Voordat de bouw op het Chassépark begon is er ook nog een bodemonderzoek gedaan, maar stomtoevallig liepen de onderzoekers het bastion net mis. De geschiedenis van Breda is met de kersverse opgraving weer een

beetje duidelijker geworden. Het bastion, dat tussen de oude Ginnekenpoort en de Boschpoort lag, geeft de archeologen een nieuw zicht op de manier waarop de verdedigingen van de flanken van de stad was georganiseerd. En daar komt nog eens bij dat het Bredase bastion in ieder geval het eerste en mogelijk het oudste van zijn soort in Nederland is.

-Stadsarcheoloog G. Van De Eijnde houdt op zondag 22 oktober in de aula van het Breda's Museum een lezing over de teruggevonden vestingwerken om 14.00 uur. Het bastion zelf kan om 15.00 of 16.00 uur bezichtigd worden.